

Polo n diani ya tili loma yaaba po

¹ Mini Polo yua n tie JESU Kilisiti nacemo, U TIENU denyini ki gandi nni ke n tua o tondo o labaalinamo wangima po. ² Laa laabaalinamo, U TIENU den niani O sawalipuaba n diani O diani yi n gagidi ki nani niinni. ³ O laabaalinamo maadi o Bijua maama, wan mali yua Dafidi puolinuanu nni yi gbanandi po. ⁴ Li doagidi leni U TIENU fuoma yua paaciamu po ke o tie U TIENU Bijua kelima o fiima bi tinkpiba siiga yaa po: wani n tie ti Diedo JESU Kilisiti. ⁵ Kelima o ya kani yo ti baa li nambili paabu ki tua o tondiba, ki ba cuani o yeli po ti jigidi lio dandanli nni i nibuoli kuli siiga ⁶ yi moko tie laa niba siiga yaaba, yinba JESU Kilisiti n yini yaaba. ⁷ N diani yi po yinba yaaba n ye Loma ki tie U TIENU buakaaba kuli, wani yini yinba yaaba ke yi gagidi O po. Ti BAA U TIENU leni o Diedo JESU Kilisiti n pa yi li nambili leni mi yanduanma. ⁸ N da kpa tuond U TIENU yi kuli po JESU Kilisiti ya yeli nni, kelima bi maadi yi dandanli maama nanduna nni kuli. ⁹ U TIENU, min tuuni yua po leni payenli, ki wangi O bijua yaa laabaalinamo, tie n siedo ke n taagi yikuli yela yogunu kuli. ¹⁰ N miadi U TIENU n jaandi nni ki naa cedi, ke li ya tie O yanbuama, min baa u sanu moala ki cua yi kani ¹¹ kelima n bua nali bonanla ki la yi, ki boagidi leni yi U TIENU fuoma n puni

ya paabu, ke yin ya se ki pa. ¹² Bi mo, n yaa cua yi kani ti kuli n baa li papaali kelima tin taani ki pia ya dandannli yaa po. ¹³ N kpiiba mii bua ke lan ya boani yi, yogini yi n yaba n den jagi ki baa cua yi kani, ke min fidi ki baa bonluonkaala yi siiga nani min den baa nibuotoe siiga maama; ama ηali moala bonla ba yen pigini n sanu ke mii fidi ki cua. ¹⁴ Li tie tiladi min gedi bi nunfandanba leni bi yanluodanba po, yaaba n pia mi banma leni yaaba n ki pia mi banma kuli po. ¹⁵ Lani yaa po n bua ηali boncianla ki ya wangi o laabaa; liηamo yinba yaaba n ye Loma moko. ¹⁶ Kelima mii jie i fe o laabaaliηamo wangima po. Li tie U TIENU paalu yaaba n daani kuli ya tindima po, ki cili jufinba ki ηoadi bi nilanba. ¹⁷ U TIENU teginma doagidi ke o nisaalo tiegi kelima li dandanli yaa po, leni li dandanli bebe yaa po, nani lan diani maama: O niteginkoa baa ye kelima li dandanli po. ¹⁸ U TIENU pabienli doagidi tanpoli po, ki ba cuo yaaba n yie O ki tiendi yaala n ki tiegi kuli, bani yaaba n moandi ki ñii i moamoani leni mi biadima. ¹⁹ Kelima o nilo n ba fidi ki bandi yaala kuli U NTIENU kani doagidi bi po, kelima U TIENU doagidi la bi po. ²⁰ U TIENU gagidiηanma ban ki nua yaama leni u paaciamu yu n ki pia gbenma leni wan tie maama kuli doagidi ke bi nua la ηali ηanduna tagima yogunu, li ya tie ke ti kpiagidi O o tuona nni. ²¹ Bi tie ban kan pa yaaba sugili, kelima ban bandi U TIENU, baa kpiagi O nani TIENU yeni, baa go tuondi O nani lan pundi maama, ama bi yaadi bi yankpaagifana nni. Bi yanpiima teni ke bi kua li biigili nni ²² Baa ke bi kpiagidi bi

yula ke bi tie yanfodanba, bi tua yanluodanba. ²³ bi lebidi U TIENU yua n kan kpe ya kpiagidi, ki kpiagidi a nannana, yaa n naani leni o nisaalo yua n ba kpe, leni ti bonyugiditi, ti yandi leni li bonbalinkaala. ²⁴ Li tie lani yaa po ke U TIENU mo ŋa ba ke bi pala n bua ban ya tiendi ya bonjoagindi kuli diedi ba. Lani bi jigidi bi yula hali ki tiendi yaala n pia i fe bi gbanandi po ²⁵ bani yaaba n lebidi ki ŋa U TIENU n tie maama moamoani ki ŋua mi faama. Bi kpiagidi U TIENU n den tagi yaala, ki ŋa wani O tagido oba, yua n pundi ki ya baadi ti pagidi ŋali ya yogunu kuli. AMINA! ²⁶ Li tie lani yaa po ke U TIENU mo ha ba ke bi gbanandi fiima, yaama n tie ti cangidi ki teni ke baa jigini n paadi ba. ²⁷ Bi jaba moko ŋa U TIENU n bili ke ban ya taagi leni bi puoba maama. bi gbanandi fiima co nani mi fantama yeni jatoaba po, ki teni ke bi cagini leni jatoaba. Lani wani bi baadi bani bi ba ya panpaani n dagidi bi yaadima po. ²⁸ Nani ban den sua ke laa pundi ban bandi U TIENU yeni, U TIENU mo ŋa ba ke bi yantiana paadi ba, ke bi tiedi yaala n ki pundi ²⁹ Yaala n kaa tiegi kuli gbie bi pala nni, yaala n bia, leni mi ŋalinabuama, mi biadima, li nunponli, mi kukpama, li koali, mi niama, bu nunfanbiadibu, leni ku tugitongu. ³⁰ Bi go tie bi ñoakpalidanba ki maadi bi lieba po yaala n bia leni U TIENU yiekaaba leni bi yusiedanba, leni bi japaadanba, leni yaaba n pagi bi yula. Bi go cili ya biadima n kaa den kpa ye, ki tie bi danyiekaaba moko. ³¹ Baa pia yanfuoma, baa kuandi ban niani ya ñoanianu, baa pia nitoaba

po padingili leni niñingbadima. ³² Ba ke bi bani U TIENU mabilikaama yaama n tiegi ki yedi ke li pundi ke yaaba n tieni laa bonbiadila buolu n kpe. Ama bi tiendi la bani biba, ki go saagi yaaba n tiendi yeni po i moamoani.

Dianciamou 2

¹ ŋan tie yua kuli ki ja a lielo buudi, a kan baa sugili. kelima ŋan ja ti buudi leni nitoa yeni a cuo a yuli, kelima a moko tiendi nani bani yeni. ² Ti bani ke U TIENU buudi, yaaba n tiendi laa bonla po tie i moamoani. ³ Naani a tama ke fini yua n ja ti buudi leni yaaba n tiendi laa bonbuolu, ki nan tiendi la fini aba yeni ke a baa ciadi U TIENU bujiali po bii? ⁴ Bi a fali o ŋanbicianli leni o yansoangima leni o juunli ki naa bani ke U TIENU tieni a po li ŋanbili ki bua ki gobidi a ŋan tuo ki lebidi a yama yoo? ⁵ Ama ŋan juagi a pali kaa go tuo ki lebidi yeni a taagi a yuli po ya piama n tie pabienli U TIENU pabienli leni o bujiali yaali n tiegi n baa doagidi ya daali. ⁶ Yaa daali ke U TIENU ba pa nilo kuli nani o tuona n tie maama. ⁷ Yaa miali n kan gbeni ye yaaba n tiendi yaala n ŋani kaa cedi, ki lingi U TIENU kani ti kpiagidi leni ti jigidi. ⁸ Ama U TIENU buudi leni pabienli ye yaaba n pia mi niama yantiali ki yie kaa tuo ki ŋua i moamoani ki ŋua yaala n ki tiegi ki tiendi yaala n bia kuli po. ⁹ Yaaba n tiendi mi biadima kuli, ki cili jufinba ki ŋoadi grekinba baa le fala leni ti yanyagidi. ¹⁰ U TIENU ba pa yua n tiendi yaala n ŋani kuli ti kiagidi, ti jigidi leni mi yanduanma ki cili Jufinba ki ŋoadi Grekinba. ¹¹ Kelima U TIENU ya kani, gagidima ki ye bi niba

leni bi yaba siiga. ¹² Yaaba n tiendi ti tuonbiadi kaa pia U TIENU balamaama kuliba bodi kaa pia li balimaama, ama yaaba n tiendi ti tuonbiadi ki pia li baliomaama kuli, U TIENU ba jia ba leni ti buudi nani O balimaama n bili maama. ¹³ Kelima laa tie yaaba n cengi li balimaama ka tiegi U TIENU nintuali, ama yaaba n tiendi li balimaama n bili yaala n ba baa li moamoansaali. ¹⁴ Yaaba n tie bi nilanba ki naa pia li balimaama ya tiendi li balimaama n bili yaala kelima bi yama po, bi bili li balimaama bi yula po baa ke ba pia li balimaama. ¹⁵ Bi doagidi ke li balimaama n bili yaala diani bi pala nni, bi pala siedi moko yen bu leni ba bi ki saagi bi po i moamoani. ¹⁶ Lani n ba doagidi U TIENU n ba teni JESU n jia ti buudi leni bi nisaaliba n wuoni yaala kuli yaa daali. Min wangi ya labalinamo moko yedi ke li baa tie yeni. ¹⁷ Fini yua n yedi ke a tie Jufi, a jigi co U TIENU balimaama nni, ki kpiagi a yuli kelima njan pia ya nantaado leni U TIENU. ¹⁸ Fini yua n bani O yanbuama, ki go bani ki gandi yaala n nani ki cie kelima bi den bangi a li balimaama. ¹⁹ Fini yua n nua a yuli ke a tie gobidikoa a juama po, leni mi yenma yaaba n ye li biigili nni po. ²⁰ A go nua a yuli ke a tie tundikoa bi yapiidanba po, leni bangikoa a biwaala po. Kelima a nua ke a pia li balimaama nni yaala n wangi mi bandima leni i moamoani kuli. ²¹ Lani wani fini yua n bangi nitoaba, nja bangi a yuli! Fini yua n wangi nitoaba ke ban da su, a moko nan su. ²² Fini yua maadi nitoaba ke ban da conbi, a moko nan conbi! Fini yua n sengi i buli, a su yaala n ye a budiena nni! ²³ Fini yua n kpiagi a yuli ke

a pia li balimaama, a teni ke bi niba sugidi U TIENU kelima a miidi li balimaama. ²⁴ Nani lan diani maama: yinba yaa po n teni ke bi nilanba sugidi U TIENU yeli ²⁵ Moamoani ku koaciagu pia mayuli a ya tiendi li balimaama n bili yaala. Ama a ya miidi li balimaama a tua nani li jifoli yeni ba ke a tie jungili. ²⁶ Yua n tie jifoli ya tiendi li balimaama n bili yaala, li ba tua o po nani li juginli yeni, baa ke o tie jifoli. ²⁷ Yua n tie jifoli buolu ya tiendi li balimaama n bili yaala, o ba bu leni a, fini yua n pia li balimaama leni ku koaciagu ama ki nan miidi li balimaama. ²⁸ Jufi naa tie yua n pia li nannanli ka, li jungili moko naa tie yua n pia li maalima o gbannandi nni ka. ²⁹ Ama Jufi tie yua n tie yeni njali o pali tugu nni; ku koanciagu moko njua U TIENU Fuoma n tieni yaala o nilo pali tugu nni, ke laa njua li balimaama ka. Yua n tie yeni naa baadi ti pagidi bi niba kani ka, ama U TIENU kani.

Dianciamou 3

¹ Lanwani Jufinba pia be ke li teni ke be cie yaa nibuolu n sieni, ki kua ku koanciagu mo pia be fuome? ² Lankuli pia mayuli boncianla li bonla kuli po, li bonkpiala tie ke U TIENU den piani Jufinba yo O maama. ³ Ba ke bi siiga bi tianba ki tie dugikaaba, nani li ba teni ke U TIENU kaa tie dugikoa? ⁴ Lani ki ye U TIENU tie moamoandaano, nisaalo kuli mo tuofaadaano nani lan diani maama: li tie tiladi ban bandi ke a tiegi a maama nni, a ya buni leni bi niba mo, a ba paadi. ⁵ Lanwani ti biadima ya teni ke U TIENU teginma doagidi, ti ba yedi lede? Naani U

TIENU ki tiegi o pali ya beni kelima ti biadima yeni po bii? N maadi nani bi nisaaliba n nua maama. ⁶ Yeni ka! U TIENU ya ki tiegi, O ba ga lede ki jia ti buudi leni nanduna yaaba? ⁷ Li ya tie ke n faama teni ke U TIENU moamoani doagidi ki tie O kpiagidi po, be yaa po ke O ba bu ki cuo nni nani n tie tuonbiadi daano yeni? ⁸ Nani bi nitianba yaaba n maadi mi mabiadima ki yieni ke ti tua, be yaapo ke ti ka tiendi yaala n bia ke yaala n nani n yuandi ki cua? Laa niba ya cuonu tiegi. ⁹ Lanwani lede! ti tie nimoanba ki cie nibuotoe bii? Baa waamu. Kelima ti maadi ki doagidi ke grekinba leni Jufinba kuli tie ti tuonbiadi n die yaaba. ¹⁰ Nani lan diani maama: oba kuli ki tiegi, baa niyendo. ¹¹ Oba ki tie yanfodaano, nilo ba ki lingi U TIENU. ¹² Bi kuli yaadi, ki taani ki biidi bi yula, yua n tiendi yaala n nani naa ye, ba niyendo. ¹³ Bi niabonma kuli tie nani ya kula n yaa yeni, bi boandi bi niba leni bi landi, ya maama n ña bi noacuuna nni bia nani o duduuno loabidi yeni. ¹⁴ Bi ñoana gbie leni ti solindi leni ki nanga. ¹⁵ Bi pia ya taana n jaligi mi soawulima po, ¹⁶ ban tagini naani kuli, bi ña dagbendi leni falabiado. ¹⁷ Baa bandi mi yanduanma sanu, ¹⁸ baa nua U TIENU leni li fangili. ¹⁹ To, ti bani ke U TIENU balimaama n yedi yaala kuli tie li balimaama n die yaaba po, ki ba teni nilo kuli ñoabu n mubini, ke bi niba kuli n tuo ke bi pia i tagili U TIENU nintuali. ²⁰ Kelima nilo ba kan baa li moamoansaali U TIENU kani kelima o tiendi li balimaama n yedi yaala, kelima li balimaama n teni ke o nisaalo bandi ti tuonbiadi. ²¹ Ama

moala, U TIENU n saa i moamoani maama ke bi nisaaliba doagidi, ke li naa ɲoadi li balimaama kubima nani li balimaama leni bi sawalipuaba kuli tieni li po siedi. ²² Bani Yaaba n tuo ki daani kuli ya po, U TIENU saagi i moamoani ke bi tiegi kelima li dandanli JESU kilisiti nni yaa po. ²³ Mi gagidima ki ye bi niba leni bi yaba siiga, bi kuli tieni ti tuonbiadi ki poadi U TIENU kpiagidi. ²⁴ Ama kelima U TIENU ɲanbili paabu yaa po, bi nisaaliba baa li moamoansaali kelima JESU Kilisiti daafaabima yaa po. ²⁵ U TIENU den tuodi ki bili ke wani JESU baa tua i candanbaani padili yaaba n pia li dandanli o soama po kuli yaa po. U TIENU tieni yeni ke wan fidi ki doagidi O teginma, kelima O den juuni leni bi niba n den tieni ya tuonbiadi u yogunkpelu kaa cuo ba ti po. ²⁶ O den bua ki doagidi O teginma moala po, ke bi niba n bandi ke o tiegi ki go tie yua n puuni li moamoansaali yua n daani Jesu kuli . ²⁷ Lanwani o nisaalo ba kpiagi o yuli kelima be yaa po? Waa go pia li sanu. Mi laa balimaama po? A tuona po bii? A-a, ama li dandanli yaa po. ²⁸ Kelima ti sua ke o nilo baa li moamoansaali kelima lio dandanli yaa po, ke laa tie li balimaama kubima po. ²⁹ UTIENU tie TIENU jufinba bebe po bii? naani waa tie UTIENU bi nilamba mo ko yaa po? O tie UTIENU bi lamba moko po saa. ³⁰ Kelima Tienyendu bebe n ye, yua nba saa i moamoani yaaba n kua ku koanciagu po kelima bi dandanli po, ki go saa yaaba n tie jifola po moamoani kelima bi moko yaa dandanli yaa po. ³¹ Naani ti ba bolini li balimaama kelima li dandanli po bii? Kalam, ti doagidi li bali maama n pia yaa

ma yuli moamoani.

Dianciamou 4

¹ Ti baa yedi lede Abalahama po? wani yua n tie ti yaaja ti gbannandi nni. o den baa be? ² li ya tie ke o den baa li moamoansaali kelima otuona po oden ba fidi ki kpiagi o yuli. ama o kan kpiagi o yuli u TIENU kani. ³ Lan yaa po i diani mo yedi lede? li yedi: Abalahama den daani uTIENU ke u TIENU den coadi o po la ke li tie teginma. ⁴ Yua n soani li tuonli kuli ba baa o panpaani, o kan yaa nua ke o panpaani yeni tie paabu, li tie pani. ⁵ Ama yua n ki soani a tuona, ki nan daani u TIENU yua n saagi i moamoani ti tuonbiadi daano po, u TIENU ba coadi o po o dandanli yeni ke li tie teginma. ⁶ Yeni moko, DAFIDI doagidi ya pamanli n ye leni u TIENU n coadi yaaba ya teginma ke laa nɔadi leni a tuona. ⁷ Li pamanli ye leni yaaba n baa sugili bi biadima po, leni uTIENU n piini ya tuonbiadi. ⁸ li pamanli ye leni o DIEDO n kan coadi yua yaa po o tuonbiadi. ⁹ Naani laa pamanli baa ye yaaba n kua koanciagu bebe ya po bi, bi yaaba n ki kua ku koanciagu ya po yo? kelima ti yedi moala na: ABALAHAMA n daani u TIENU ke wani uTIENU den coadi o po la ke li tie teginma. ¹⁰ Abalahama den tie lede u TIENU n den coadi o po la ya yogunu? O den kua ku koanciagu bi? bi O daa den kua? O daa den kua. ¹¹ O den kua ku coanciagu ke lan tua mi maalima ke o ba li moamoansaali kelima o dandanli yaa po wan da den tie jifoli yaa yogunu. lanwani Abalahama tie yaaba n daani kuli yaa Baa, ba ke bi tie jifola ke

u TIENU n coadi bani moko yaa po bi teginma.
¹² O go tie yaaba n kua ku koanciagu moko yaa ba bani yaaba n ki sedi leni ku koanciagu bebe ka, A ma bi moko nua Abalahama dandanli fuuli.
¹³ Li naa tie kelima li balimaama kubimia po ka ke u TIENU den niani Abalahama leni o buolu kuli ki ba teni ban diedi handuna, Ama li tie wan den ba ya moamoansaali li dandanli ya po. ¹⁴ Li ya tie kelima li balimaama kubima yaa po yo ke bi tua bi faajieba, lanwani li dandanli tua fanmafanma, u TIENU ñoanianu moko naa pia mayuli. ¹⁵ kelima u TIENU balimaama ba cuani u TIENU pabienli cuonu. Li balimaama yaa ye li balimaama miidima moko ki ye. ¹⁶ Lanwani yaaba n ba baa u TIENU n den niani ya ñoanianu, ba baa u kelima li dandanli ya po, kelima u TIENU bua ban baa u ñoanianu kelima o hanbili paabu po bebe o bili ke o ñoanianu baa ye Abalahama puoli nuani kuli po. laa tie yaaba n nua li dandanli bebe ya po ka, ama yaaba n daani u TIENU nani Abalahama n den daani maama. wani Abalahama tie tikuli yaaja. ¹⁷ nani lan diani maama: n teni ke a tua ni buoli boncianla ba. u TIENU, Abalahama nden daani yua yeni, nua wani Abalahama yua ntie ti kuli ba, wani yua n teni ke bi tinkpiba go ye ki fo, ki go teni ke yaa bonli n ki ye n tua yaali n ye. ¹⁸ Abalahama den daani u TIENU ki pia mi suginma baa ke o suginma naa go den pia man baa fidi ki sedi naani. Lani yaa po O den tua i nibuoli boncianla Baa nani u TIENU n den maadi o maama ki yedi: a puoli nuani baa yaba yeni. ¹⁹ Abalahama den bua ki pundi bina

kobiga, ama O dandanli ki den tadigi baa ke o laa ke o gbannandi tie nani ti kpe yeni, ke Sala mo pendi ti madi. ²⁰ Baa yeni o yama ki den lengidi ke o luo li dandanli o TIENU po ki nua ke o kan kuani wan den niani yaa ñoanianu. Ama O dandanli den paagi O ke O kpiagi o TIENU. ²¹ O den daani ki go bani ke u TIENU n niani yaala, ki go pia li fidu ki ba kuani O ñoanianu. ²² Kelima lanu yaapo u TIENU den coadi la o po ke li tie teginma. ²³ Laa tie Abalahama bebe yaapo ka ke li diani: u TIENU den coadi opo la. ²⁴ Ama li diani tinba yaa po moko, u TIENU n ba coadi yaaba yaa po ke li tie teginma, tinba yaaba n daani u TIENU, wani yua n den fiini ti Diedo bi tinkpiba siiga. ²⁵ Bi den cuo o kelima ti ya tagili po ke o go fii bi tinkpiba siiga ke tin baa li moamoansaali.

Dianciamou 5

¹ Nani tin baa li moamoansaali kelima ti dandanli yaa po yeni, ti pia mi yanduanma leni u TIENU kelima ti DIEDO JESU KILISITI yaa po. ² Li tie kelima li dandanli JESU po nteni ke ti baa u TIENU ñanbili, tin se yaali ya in nni bonjanla. Ti go pia li pamancianli kelima ti sugini ke ti baa taani leni u TIENU O kpiagidi nni. ³ Yala n ñani ki pugida tie ke ti go kpiadi ti yula baa o fala nni, ki bani ke o fala baa cuani mi sedinjanma. ⁴ Mi sedinjanma doagidi mi teginma, mi teginma mo doagidi mi suginma. ⁵ Mi suginma yeni kan boandi ti kelima u TIENU ya buama gbieni ti pala kelima u TIENU fuoma yua, wan puni ti yua yaapo. ⁶ U TIENU n den bili ya yogunu n den pundi, yin kaa den pia u fidu yaa yogunu, Kilisiti

den kpe ti tuonbiadi danba po. ⁷ Laa yaba o nilo n tuo ki kpe baa o niteginka po. Daalinba nilo ba baa pia li papaali ki tuo ki kpe o ninamo po. ⁸ Ama o yaa po, u TIENU doagidi o buama tipo tin da den tie tuonbiadi danba ya yogunu, KILISITI den kpe tipo. ⁹ Tin baa li moamoansaali kelima KILISITI soama po yeni, laa pia kuli tama ke ti baa faabi leni u TIENU pabienli kelima wani KILISITI yaa po. ¹⁰ Tin den tie u TIENU yibalinba yaa yogunu, O den teni ke ti mangi leni O kelima O bijua kuuma po. Lanwani moala ke ti mangi leni O, laa pia kuli tama ke ti baa tindi kelima O ya miali po. ¹¹ Laa tie lani bebe ka, ama ti pia li pamanciali u TIENU nintuali kelima ti Diedo JESU KILISITI po, yua n teni ke ti mangi leni u TIENU. ¹² Ti tuonbiadi den kua nanduna nni kelima niyendo yaa po, ti tuonbiadi yeni mo den teni ke mi kuuma kua; li tie yeni ke mi kuuma de pundi bi nisaalib kuli, kelima bikuli tieni ti tuonbiadi. ¹³ nali ke u TIENU daa den bili o balimama, ti tuonbiadi den ye nanduna nni. Ama ti tuonbiadi naa pia buudi li balimaama ya ki ye. ¹⁴ Baa yeni, ki cili ADAMA yogunu ki ya caa nali Muusa ya yogunu, mi kuuma den die bi niba kuli, baa yaaba n ka den tieni ti tuonbiadi nani ADAMA yeni. ADAMA tie yua n den ba cua ya nannanli. ¹⁵ Ama laa taa yenma li nambili leni ti tuonbiadi panpaani. Bi niba boncianla n kpe kelima o niyendo yeni tuonbiadi po, laa pia kuli tama ke bi niba boncianla ba baa u TIENU nambili leni o paabu yaabu n yaba kelima o niyendo ya nambili po, lani n tie JESU KILISITI

. ¹⁶ U TIENU paabu mo n cuani yala ki naani leni o niyendo yeni yaa tuonbiadi n cuani yaala. Kelima o niyendo yeni yaa tuonbiadi den cuani u TIENU buudi leni O cuonu. Ama ti tuonbiadi n den yabidi naani kani, u TIENU njanbili paabu den cuani li moamoansaali. ¹⁷ Li ya tie ke o niyendo yeni n den tieni ya tuonbiadi po, mi kuuma den die bi niba kuli ke bi kpe kelima laa niyendo po, lanwani laa pia kuli tama ke yaaba n baa u TIENU njanbicianli, ki go baa ya paabu n tie li moamoansaali baa pia li miali ki die kelima laa niyendo yua n tie JESU KILISITI ya po. ¹⁸ Nani o niyendo yeni tuonbiadi n teni ke u TIENU cuonu cua bi niba kuli po maama, li go tie yeni, o niyendo tuonteginkaali mo teni ke li moamoansaali yaali n puuni li miali mo cua bi niba kuli po. ¹⁹ Nani niyendo ya yiema n den teni ke bi niba boncianla tua ti tuonbiadi danba maama, li go tie yeni, niyendo ya tuon ba teni niba boncianla n baa li moamoansaali. ²⁰ U TIENU balimaama den yuandi ki bili ki ba teni i tagili n yabidi, ama ti tuonbiadi n den yabidi naani kani, u TIENU njanbili den yabidi likani ki cie. ²¹ Lanwani, nani ti tuonbiadi n den die bi niba ki teni ke bi ku maama, li go tie yeni, uTIENU njanbili mo die bi niba kelima wani uTIENU puni ba li moamoansaali, ki caani ba ya miali n kan gbeni po kelima ti Diedo JESU KILISITI yaa po.

Dianciamou 6

¹ Lanwani ti ba yedi lede? naani tin suagi ki ya tiendi ti tuonbiadi ke u TIENU njanbili n ya yabi

tipo bii? ² Kalam tinba yaaba n den kpe ki paati leni ti tuonbiadi, ti ba ga lede yo ki ya go ye ti tuonbiadi nni. ³ Yii bani ke tinba yaaba n den batisi JESU Kilisiti nni kuli, li tie ke o kuuuma nni ke ti den batisi? ⁴ Lanwani tin den batisi yeni, bi den taani ki piini ti leni o O kuuma nni, ke nani kilisiti n den fii bi tinkpiba siiga kelima ti Baa UTIENU kpiagidi paalu po maama, timoko baa ye leni li miapanli yene. ⁵ Moamoani, ti ya taa leni o O kuuma nni, ti go baa taa leni o O fiima bi tinkpiba siiga nni moko. ⁶ Ti bani ke bi den joani ti tagikpelu leni Kilisiti li dapoanpoanli po ke u kpe, ke ti gbannankpiadi, ti tuonbiadi n die yaadi, kan go fidi liba, ke tin da go tie ti tuonbiadi yonbi. ⁷ Kelima yua n kpe kuli ñani ti tuonbiadi nni. ⁸ Li ya tie ke ti den kpe leni Kilisiti, ti daani ke ti baa ye ki fo leni O moko. ⁹ Ti bani ke Kilisiti n den fii bi tinkpiba siiga yni, O kan go kpe; mi kuuma naa go pia bali O yaa po. ¹⁰ Kelima O den kpe, li tie ti tuonbiadi ya po yo ke O den kpe yenma ke li dagidi u yogunu kuli po. Ama moala wan go ye ki fo yeni, O ye ki fo u TIENU po. ¹¹ Yi moko n ya nua mani yi yula ke yi kpe ki paadi leni ti tuonbiadi, ki nan ye ki fo u TIENU po JESU Kilisiti nni. ¹² Yin da go yuo mani ti tuonbiadi n ya die yi gbannandi yaadi n ba kpe. Yin da go tuo mani ki ya tiendi yi gbannandi bonbuakabiadila. ¹³ Yin da go teni ti tuonbiadi n diedi yi gbannanbuoli, ki tieni nani ti toatiadi yeni mi biadima po, ama yin teni u TIENU yi yula nani yaaba n fii bi tinkpiba siiga ki go ye ki fo yeni. Yin pa mani u TIENU yin gbannanbuoli nani ti toatiadi yaala n tiegi

po. ¹⁴ Ti tuonbiadi kan go ya die yi, kelima li balimaama ki go die yi ama u TIENU njanbili n die yi. ¹⁵ Ti ba yedi lede? moala ti baa tiendi ti tuonbiadi kelima li balimaama ki go die ti ama li njanbili n ji die ti? yeni ka. ¹⁶ Yii bani ke yin teni yua yi yula nani yi yonbi yeni ki tuo ki nua o maama kuli, yi tie o yonbi kaa? li ya tie ti tuonbiadi yaadi n ba yuandi ki cuani mi kuuma, bi u TIENU tuoma yaama n ba yuandi ki cuani yi po li moamoansaali. ¹⁷ Ama kelima u TIENU yaa po, ba ke yi den kpa tie ti tuonbiadi yonbi, yi den tuo leni payenli ki noadi ban den bangi yi ya bangima. ¹⁸ Lanwani yi den faabi leni ti tuonbiadi yonbidi ki tua mi teginma ya yonbi. ¹⁹ N maadi nani bi nisaaliba n maadi maama kelima yi gbannandi tadingu po, ke yin fidi ki gbadi. Nani yin den kpa puni yi gbannanbuoli ke yi tua ti cagindi leni mi mabiadima yonbi ki baa tiendi ti tuonbiadi maama, moala yin ya puuni mani yi gbannabuoli yin ya tie mi teginma yonbi, ke yin fidi ki pundi mi gagidinanma u TIENU po. ²⁰ Kelima yin den tie ti tuonbiadi yonbi ya yogunu, mi teginma ki den die yi. ²¹ Yi luoni bee tibibuolu yo? ya tibila n pia yi moala yi fe, kelima laa bonluonkaala juodima tie mi kuuma. ²² Ama moala ke yi faabi leni ti tuonbiadi yonbidi ki tua u TIENU yonbi, yi bonluonkaala tie mi gagidinanma, yaala n tie mi juodima po mo ya miali n kan gbeni. ²³ Kelima ti tuonbiadi panpaani tie mi kuuma; ama u TIENU njanbili paabu tie ya miali n kan gbeni ti Diedo JESU Kilisiti nni

Dianciamou 7

¹ Laa boani yi n kpiiba, n maadi leni ya niba n bani li balimaama fuuli. Li balimaama die o nilo nali wan ye ya yogunu kuli. ² Li tie nani li balimaama n loli o pua leni o calo nali on calo miali banlu kuli maama. Ama o joa ya kpe, o pua yeni faabi leni ya balimaama n luo o yeni. ³ Lanwani o ya kuni joatoa ke o calo da ye, bi baa yi o li poconconli. Ama o calo ya kpe ya kpe, o pua yeni faabi leni libalimaama yeni, o ya kuni joatoa waa tie poconconli. ⁴ N kpiiba, li tie yenma yi moko yaa po. Kelima Kilisiti kuuma o gbannandi nni ya po, yi kpe yaala n tie li balimaama po. Moala nitoa n ji die yi, lani n tie Kilisiti u TIENU n den fini yua bi tinkpiba siiga, ke tin ya tiendi yaala n pia mayuli u TIENU po. ⁵ Li nisaali yantiali n den die ti ya yogunu, li balimaama den fini li bonbuakabiala ti gbannanbuoli kuli nni, ki teni ke ti luoni ya bonluonkaala n tie mi kuuma po. ⁶ Ama moala, ti faabi leni li balimaama kelima ti kpoe ki paadi leni yaala n den kpa luo ti nani a sugida yeni. Lani yaa po u TIENU fuoma gobidi ti ke tin ya tuuni u TIENU po leni yantiapanli ke laa go taa leni tin den moandi ki baa noadi yaala n diani li balimaama nni maama. ⁷ Lanwani ti ba yedi lede? li balimaama tie tuonbiadi bii? yeni ka, n kan den bandi ti tuonbiadi ntie yaal kali li balimaama n den waani nni. n kan den faami ke li nunponbiadili tie tagili li yaa tie ke li balimaama den yedi: nan da pia li nunponbiadili. ⁸ ti tuonbiadi den ba u sanu kelima li balimaama po ki fini li nunponli

buoli kuli n pali nni, kelima li balimaam ya ki ye, ti tuonbiadi kpe. ⁹ Mini ya po, min ke den pia li balimaama ya yogunu n den ye ki fo ama li balimaama n den cua ti tuonbiadi den faadi, ke n mo kpe. ¹⁰ yeni li balimaama yaama n den baa cuani nli miali n den cuani n po mi kuuma. ¹¹ Ti tuonbiadi den ba u sanu kelima li balimaama po ki boandinni ki kpa nni. ¹² baa yeni li balimaama gagidi ki nani, mi mabilikaama moko gagidi ki nani ki tiegi ki go pia mayuli. ¹³ Naani yaali n pia mayuli yeni n teni ke kpe bii? kalam. ti tuonbiadi den tieni la, ki ta li balimaama yaami n pia mayuli ki kpa nni. lanwani kelima li balimaama ya po li doagidi ti tuonbiadi n bia ke li pendi maama. ¹⁴ ti bani ke li balimaama nani u TIENU kani. Ama mini wani ytie nisaalo ki nua n gbannandi nbua yaala, ki tie nani bi kuadi nni ti tuobiadi po yeni. ¹⁵ Mii bani kuli min tiendi yaala, kelima mii tiendi min bua ki ya tiendi yaala, ama n tiendi min nani yaala. ¹⁶ N yaa tiendi min ki bua ki yaa tiendi yaala yeni n tuo ke li balimaama nani. ¹⁷ Lanwani laa go tie mini n ba ka tiendi yeni, Ama li tie ti tuonbiadi yaadi n ye n ni nni n tiendi la. ¹⁸ n bani ke yaala n nani ki ye n nii nni ba waamu, lani n tie min tie nisaalo maama po. N bua ki tieni yaala n nani, ama mii pia li fidu. ¹⁹ Mii tiendi min bua ki ya tiendi ya bonnanla, ama n tiendi mi biadima min ki bua ki ya tiendi yaama. ²⁰ N yaa tiendi min ki bua ki tieni yaala, laa go tie mini ka tiendi la, li tie ti tuobiadi yaadi n ye n nii nni n tiendi la. ²¹ N la ke ya bali n tie na miabi nni, n ya

bua ki tieni yaali n nani. Ti tuonbiadi tabini nni. ²² N pali tugu nni u TIENU balimaama mani n po. ²³ Ama n go laa batoali n gbannanbuoli nni, yaali n moa lenin yantiali ya baliki teni ke n tua ti tuonbiadi bali yaali n tuuni n gbannanbuoli nni ya kadibiga. ²⁴ Fala ye leni nni boncianla. nme ba faabi nni leni n gbannandi yaadi n caani nni mi kuuma nni? ²⁵ n tuondi u TIENU, kelima ti Diedo JESU Kilisiti po. Lanwani mini n baa n yantiali nni, n tuo ki nua u TIENU balimaama, ama n gbannandi nni n nua ti tuonbiadi ya bali

Dianciamou 8

¹ Lanwani moala buudi cuonu ba ki go ye yaaba n ye JESU Kilisiti nni po. yaaba n cuoni u TIENU fuomi yua gobidima nni, kaa cuoni ti gbannandi bonbuakaala nni. ² Kelima U TIENU Fuoma yaama n puuni li mialiJESU nni yaa bali faabi nni leni ti tuonbiadi leni mi kuuma kuliya bali maama. ³ Li balimaama n kaa den fidi ki tieni yaala kelima ti gbannandi tadingu po, U TIENU den tieni la, O den soani O Bijaceli kelima ti tuonbiadi po, ke o taa ya gbannandi n naani leni ti tuonbiadi n diedi yaa gbannandi. Wani den tieni yeni O den buni ki cuo ti tuonbiadi ti gbannandi nni. ⁴ U TIENU den tieni lankuli ke li balimaama n bili ya teginma n tieni ti nii nni, tinba yaaba n tiendi U TIENU Fuoma n bua yaala, ki naa tiendi ti gbannandi n bua yaala. ⁵ Moamoani yaaba n tiendi ti gbannandi n bua yaala kuandi bi yama ti gbannandi n bua yaala niinni. Ama yaaba n tiendi u TIENU Fuoma n

bua yaala kuandi bi yama u TIENU Fuoma n bua yaala niinni. ⁶ Yua n kuandi o yama ti gbanandi bonbuakaala nni, li ba gedini o mi kuuma po. Ama yua n kuandi o yama u TIENU Fuoma n bua yaala yaa niinni, li baa gobidi ki gedini o limiali leni mi yanduanma kuli po. ⁷ Kelima ti gbanandi n bua yaala tie ti yibalindi leni u TIENU, kelima laa tuo ki tiendi u TIENU balimaama n bili yaala, li kan fidi moko. ⁸ Yaaba n cuoni ti gbanandi bonbuakaala nni kan fidiki mangi u TIENU pali. ⁹ Yinba yaa po, ti gbanandi bonbuakaala ki die yi, ama mi Fuoma n die yi kelima u TIENU fuoma ye yi niinni. Yua n kaa pia Kilisiti fuoma, waa tie KILISITI yua. ¹⁰ LI ya tie ke KILISITI ye yi niinni, li tie moamoani ke yi gbanandi kpe kelima ti tuonbiadi po. Ama mi fuoma tie li miali yi niinni kelima li moamoansaalipo. ¹¹ U TIENU yua n den fiini JESU bi tinkpiba siiga ya fuoma ya ye yi pala nni, Wani yua n den fiini JESU Kilisiti bi tinkpiba siiga yeni go ba pa yi gbanandi, yaadi n ba kpe li miali, kelima O fuoma yaama n ye yi niinni yaa po. ¹² Lani yaa po nkpiiba, ti tie yaaba n kubi li panli, ama tii kubi li ti gbanandi bonbuakaala po ka, nali yaala ke ti go ba tiendi tin bua yaala. ¹³ Yi yaa tiendi ti gbanandi n bua yaala, yi ba kpe; ama yi ya teni ke mi fuoma paalu ku yi gbanandi bontienkaala yi baa yte. ¹⁴ Kelima mi fuoma n gobidi yaaba kuli, bani n tie U TIENU bijaba. ¹⁵ Yi naa ba ya fuoma n teni ke yi tie yonbi ki go baa ye i jeje nni ka, ama yi baa U TIENU fuoma yaama n puuni yi mu bimoanmu yaa bali ke ti kpaani ki tua u TIENU: ti BAA, ti BAA. ¹⁶ U TIENU Foma

mani miba tiendi siedi ti yantiana nni ke ti tie u TIENU bila. ¹⁷ TI ya tie u TIENU bila, ti go tie bi fajieba moko, ti tie u TIENU fjieba, ki baa taani leni KILISITI ki je li faali kelima ti ya taani leni Kilisiti O fala nni, ti go ba taani leni o O kpiogidi nni moko. ¹⁸ Lani yaapo n bani ke tin laadi ya fala ya yogunu n tie na kan fidi ki nandi nni leni u TIENU n baa doagidi O kpiagidi yaadi n baa ye. ¹⁹ Mi tagima kuli guu leni mi suginma u TIENU n baa doagidi O bila ya yogunu. ²⁰ Mi tagima n den tua fanma bonla yeni, laa den tie ke mani n bua ki tua yeni, ama u TIENU n den bua yeni. ²¹ Ama mi tagima yeni pia yaa suginma n tie na: ke danyenli u TIENU n faabi ma ke mi kan go bedi, ki teni man taani leni u TIENU bila faabima yaama n pia tikpiagidiyaa niinni. ²² U TIENU bani ke njali moala mi tagima kuli ye leni fala ki duni nani u maditugukoanu n cuo yaa pua yeni. ²³ Lani bebe ka, tinba yaaba n pia u TIENU paakpiabu, yaabu n tie O Fuoma, ti moko duni ti pala nni, ki guu u TIENU n baa ti teni tin tua O bimoanmu cain yaa yogunu, ki fabi ti gbanandi. ²⁴ U TIENU den faabi ti ke ti pia laa suginma. Ama o nilo yaa laa wan sugini yaala, laa go tie suginma. kelima o nilo ya laa wan sugini yaala, be yaa po ke o go baa sugini ke li baa cua. ²⁵ Ama ti ya sugini tin kaa nua yaala, ti baa guu leni li juunli. ²⁶ Li tie yeni, mi fuoma moko todi ti ti tadingu nni, kelima tii bani lan pundi tin mia u TIENU ya miabu ti jaandi nni. Ama mi fuoma mani miba miadi u TIENU ti po ki duni yaa dunli n kaa pia maama. ²⁷ Wani yua n bigidi bi niba

pala bani yaala n ye O fuoma yantiali nni, kelima O fuoma miadi wani u TIENU nigagidiŋanba po nani wani u TIENU n bua maama. ²⁸ Ti bani ke u TIENU tuuni li bonla kuli nni yaba n bua O yaa ŋamu po, bani wan yini yaaba o yanjagili po. ²⁹ U TIENU n den tuodi ki bani yaaba, O go den tuodi ki gandi ba ki baa teni ban tua nani O bijua yeni, ke O bijua n tua O bijakpelo, o waamu u TIENU bila boncianla siiga. ³⁰ Lanwani u TIENU den ini wan den tuodi ki gandi yaaba wan den yini yaaba, O go den puni ba li momoansaali. wan den puni yaaba li moamoansaali, O teni ke bi baa ti kpiagidi moko. ³¹ Lan tie mama yeni, ti baa yedi lede? U TIENU yaa ki tie ti po, ŋmee baa fidi ki sedi tipo? ³² wani u TIENU, yua n kan den yie ke O bijua n da le fala, den soani o ki teni o bi niba nuunni ke o kpe tikuli po. Lani li ba ga lede ke O kan pa ti li bonla kuli leni wani o bijua leni ti bulicindi? ³³ ŋmee baa kuli u TIENU n gandi yaaba? oba kuli, kelima u TIENU wani oba n tie o moamoansaalo. ³⁴ ŋmee baa jia leni ba ti buudi ki cuoba? oba kuli, kelima jesu kilisiti kpe, li cie yeni. O go den fii bi tinkpiba siiga. O ye u TIENU jienu po ki miadi O ti po. ³⁵ ŋmee n ba paadi ti leni kilisiti yaa buama? naani fala bii? bi mi koma, bi mi luoma, bi ya fala n baa fidi ki cuani mi kuuma, bi ki jugisiega n baa paadi ti leni O buama? ³⁶ Nani lan diani maama: a yaa po n teni ke bi kpaani ti daali kuli, ki nua ti nani ban kodi ya pe yeni. ³⁷ Ama laa bonla kuli siiga, yua n den bua ti yeni tendi ke ti paadi li kuli cain. ³⁸ Moala n bani cain ke bonla ba kuli kan fidi ki paadi ti leni u TIENU buama, baa mi kuuma,

baa li miali, baa malekinba, baa mi fawaama paaciami danba, baa yaala n ye moala na, baa yaala n ba ti cua ³⁹ baa i paciami, baa yaaba n ye tanpoli, baa yaaba n ye tiipo, mi tagima kuli nni liba kuli kan fidi ki paadi tileni U TIENU n pia tipo ya buama yaama n den doagidi ti DIEDO JESU Kilisiti nni.

Dianciamou 9

¹ Nmaadi moamoani Kilisiti nni mii pua faama, U TIENU Fuoma yua teni ke n pali siedi moko saa li po moamoani. ² N ye leni ti pabiidiciandi leni ti yanyagiciandi yogunu kuli. ³ Kelima n bi baa sugini ki tua ti solindi yua ki paadi leni Kilisiti n kpiiba ya po, yaaba n kpi leni nni ti gbanandi nni. ⁴ ISALELE buolu yaaba, U TIENU n den gandi ya nibuolu ki teni ke bi tua o bimoanmu, ki doagidi bi po O kpiagidi, ki kuani o nantaado leni ba ki teni ba O balimaama, ki doagidi bi po ban baa jaandi O maama, ki niani ba u ñoanianu. ⁵ Li tie ti yaajanba puoli njuani, KILISITI moko den mali bi ya buolun nne ti gbanandi po, wani yua n die li bonla kuli; U TIENU n baa li nali ya yogunu kuli. AMINA! ⁶ Laa go tie ke U TIENU maama ki go pia mayuli ka. Kelima yaaba n mali ki tie ISALELE puoli njuani, bi kuli ka tie ISALELE buolu yaaba moamoani. ⁷ Kelima bi tie ABALAHAMA puoli njuani yeni naa teni ke bi tie o bimoanmu. Kelima U TIENU den yedi ABALAHAMA: Isaaka puoli njuani baa tie a buolu. ⁸ Lani n bua ki yedi ke laa tie yaaba n mali nani bi nisaaliba kuli mali maama ka tie U TIENU bila. Ama yaaba n mali nani U TIENU ñoanianu n bili

maama n tie O buolu moamoani. ⁹ Diidi U TIENU ñoanianu n tie na: u naa yogunu ya pundi n ba guani ki cua, Sala baa maa bonjaga. ¹⁰ LANI bebe ka, Lobeka moko yaapo li den tie yeni leni O bilieda yaaba n den pia baa yendo, lani n tie ti yaaja Isaaka. ¹¹ ŋali ke bi daa den mali laa bila ke bi daa tieni yaala n ŋani bi yaala n bia, ke U TIENU den tuodi ki jagi yaala n ya ye, ki ŋua O gandima ¹² ki naa ŋoadi a tuona, ama ki ŋua U TIENU yiinu, U TIENU den yedi Lobeka: ¹³ Han baa yuandi ki maa yua baa die ŋan baa kpa maa yua, nani lan diani maama: N den bua Jakoabo ki nani Esayu. ¹⁴ Ti ba yedi lede? U TIENU ki tiegi bii? yeni ka. ¹⁵ Kelima O den yedi Muusa: N baa gba mi niñima min bua ki ya gba yua yaa po mi niñima, N baa ya dingidi n pali min bua ki ya dingidi n pali yua ya po. ¹⁶ Lanwani laa ŋua o nilo n bua yaala, laa ŋua o mondili mo, ama li ŋua U TIENU niñingbadima. ¹⁷ Li diani Falono moko yaa po ki yedi: min yini a ki teni ke a tua badiciamo yaala yaapo tie ke n bua ki doagidi n paalu kelima a yaapo ki go teni n yeli n ña ŋanduna kuli nni kelima a yaapo. ¹⁸ Lanwani U TIENU gba mi niñima wan bua ki ya gba yua yaapo mi niñima, ki go juagi wan bua ki juagi yua ya pali. ¹⁹ Dalinba yi siiga yendo baa guani ki yedi nni: be yaapo ke U TIENU go fu leni ti? kelima ŋmee n ba fidi ki yie U yanbuama. ²⁰ Fini o nisaalo a tie ŋmee ki ba nia leni U TIENU? naani ban maa ya tiagu ba yedi yua n maa gu: be yaapo ke a maa nni nanda? ²¹ O maado ki pia li bali ki taa ku yoagu ki tieni wan bua yaala yo? O kan ñani yoagikonyenli

nni ki ma ya tiagu n baa ye li tuonkpiagili po leni ya tiagu n baa ye li tuonfanli po yoo? ²² U TIENU mo den bua ki doagidi O pabienli ki teni bi niba n bandi O paalu. Lani yaapo n den juuni ke li waagi leni ya niba n tie nani ya tiadi n tie li tuonfanli po bani yaaba n den pundi U TIENU n cuo ki bolini ba. ²³ U TIENU den tieni yeni ki baa doagidi O kpiagidi n yaba maama ya niba n tie nani wan den gbadi ya tiadi po mi niñima ya po wan den tuodi ki ñanbi yaaba ke ban taani leni o O kpiagidi nni? ²⁴ Lani n tie tinba wan yini yaaba. Waa yini ti yaaba n tie jufinba siiga bebe ka. Ama o go yini ti yaaba n kaa tie jufinba moko y siiga. ²⁵ Nani wan yedi maama Ose tili nni: yaa nibuolu n kaa den tie n nibuolu, n baa yi ba n nibuolu, min kaa den bua ya nibuolu yeni, n baa yi ba n buakaaba. ²⁶ Ban den tua ya nibuolu siiga, yii tie n nibuolu, lankani lige bi baa yi ba U TIENU yua n fo ya bijaba. ²⁷ O sawalipualo Esayi moko kpaani ki maadi Isalele buolu maama ki yedi: ba Isalele buolu yaaba ya yaba nani mi ñincianma tanbiima yeni, nitianba bebe n baa faabi. ²⁸ Kelima O DIEDO baa tieni wan den yedi yaala ki tinga nni ki juodi ke li kan waagi. ²⁹ Li baa tie nani Esayi n kpa yedi maama: O Diedo U TIENU bi toatieba yudaano ya ki den cedi ti siiga nitianba sieni, ti den ba tua nani Sodoma yaaba yeni, ki go tua nani Gomola yaaba yeni. ³⁰ Lanwani ti baa yedi lede? bi nilanba yaaba n kaa liongi mi teginma, bani n baa li moamoansaali kelima li dandanli yaa po. ³¹ Ama Isalele buolu yaaba, yaaba n den lingi ki bua ki baa li moamoansaali kelima li balimaama

kubima yaa po naa baa. ³² Be yaapo, kelima baa den lingi ki baa baa kelima li dandanli yaa po, ama bi den lingi ki bua ki baa li kelima bi tuona po. Lani bi den tuudi li tantuudikaali. ³³ Nani lan diani maama: Diidi n bili Siyono kani li tantuudikaali, yaa tancianli n ba teni bi niba n baa yeni. Ama yua n dugi o po kuli kan le i fe njali abada.

Dianciamou 10

¹ N kpiiba, n pali buama leni n miabu U TIENU kani bi po tie ke ban faabi. ² N tiendi bi po siedi ke bi pia li yankuali U TIENU sanjoadima po, ama baa pia mi bandima. ³ Ban ki bani U TIENU teginma yeni, li teni ke bi lingi bi yula po li moamoansaali ki naa miini bi yula U TIENU teginma nni. ⁴ Kelima Kilisiti n teni ke li balimaama kua, ke yaaba n daani kuli n baa li moamoansaali. ⁵ Muusa diani yaa teginma n baadi kelima li balimaama kubima po ki yedi: yaa nilo tiendi man yedi yaala kuli baa ye kelima mi yaa po. ⁶ Ama diidi yaa moamoansaali n ñani li dandanli kani n maadi maama: ñan da yedi a pali nni: ñmee n ba do tanpoli? lani n tie ki ban teni KILISITI n ña lipo ki jiidi. ⁷ ñan da go yedi mo: ñmee n baa jiidi ki gedi u kulu nni? lani n tie ki ban teni KILISITI n ña likani ki fii bi tinkpiba siiga. ⁸ Lanwani bi yedi lede? U TIENU maama ye ki kuu leni yi bojanla, ki ye yi ñoana nni, leni yi pala nni. Mani n tie li dandanli ya maama, tin wangi yi yaama. ⁹ A ya doagidi ki waani KILISITI n tie yua a ñoabu nni, ki daani a pali nni ke U TIENU den fiini o bi tinkpiba siiga,

a baa faabi. ¹⁰ Kelima li tie li dandanli a pali nni n ba teni njan baa li moamoansaali. A ñoabu tuoma bi nisaaliba nintuali mo n baa teni njan baa mi tindima. ¹¹ Nani i diani n yedi maama: yua n daani O kan le fe. ¹² Lanwani mi gagidima ki ye jufi leni gileki siiga, bikuli ta Diediyendo, wani yua n seligidi yaaba n jaandi ki miadi O kuli boncianla. ¹³ Kelima yua n jaandi ki mia o Diedo yaa yeli nni kuli o baa faabi. ¹⁴ Bi baa mia ban ka daani yua lede? Bi baa tuo ki daani ban daa kaa gbadi yua ya maama lede? oba kuli yaa wangi ba? ¹⁵ Li baa ga lede U TIENU mawangikaaba n yaa ye, bi yaa ki soani ba? Nani lan diani maama: Diidi mani bi cenli n njan maama, bani yaaba n cua ki wangi o laabaalinamo. ¹⁶ Ama bikuli naa den tuo ki noadi o laabaalinamo. ESAYI den doagidi la ki yedi: O DIEDO, nmee daani ti maama? ¹⁷ Lanwani li dandanli ña tin gba yaala ya kane, tin gba yaala mo tie KILISITI maama. ¹⁸ Ama n yedi: naani baa gbadi bii? bi gbadi saa! bi niali yayadi ki tinga nni kuli, bi maama mo yayadi hali nanduna banlu kuli. ¹⁹ Ama n yedi: Isalele buolu yaaba naa den bani yoo? Muusa yua n tie o kpialo yedi: n baa teni yaaba n kaa tie nibuolu n ya ñundi yi li mutuoli. Yeni de, n baa teni ya nibuolu n kaa pia mi yanfuoma n fiini yi pala. ²⁰ ESAYI den pia li papaali ki cie ki yedi: Yaaba n kaa lingi nni, bani n laa nni, n den doagidi n yuli bani yaaba n kaa lingi nni po. ²¹ Ama Isalele buolu po O yedi: Daali kuli n tiani n nii ki bua ki mangin leni yaaba n tie niyiekaaba leni tupaalu danba.

Dianciamou 11

¹ Lanwani n yedi: U TIENU luni O nibuolu Isalelenba bii? Kalam! mini n baa, n tie Isalele buolu, ABALAHAMA puoli nuanu leni BENJAMINA buolu yua. ² U TIENU naa luni O nibualu wan den tuodi ki bani yaaba. yii bani i diani n yedi yaala naani kani ke ELIA den yenbidi U TIENU kani ISALELE buolu yaaba po ki yedi: ³ N DIEDO bi kpa a sawalipuaba ki go tudi ki luni a padibinbina; MINI N bebe n sieni, ke bi go lingi ki ba ñani n moko ya miali. ⁴ Ama U TIENU den guani o be? O den guani ki yedi o; n kubi n yuli po niba tuda lele (7000), yaaba n daa gbaani ki pugi baali. ⁵ Li go tie yenma moala na, nitianba sieni, U TIENU n gandi yaaba kelima o njanbili po. ⁶ Lanwani li yaa tie ke o gandima nua o njanbili, laa nua a tuona. Lani yaka o njanbili ki go tie njanbili. Li yaa tie leni a tuona, laa go tie njanbili, lani yaaka a tuona ki go tie tuona. ⁷ Lankuli doagidi be? ISALELE buolu yaaba naa baa ban den lingi yaala leni li yankuali. Ama U TIENU n gandi yaaba bebe n baa la, yaaba n sieni kuli ya pala den juaga. ⁸ Nani lan diani maama: U TIENU kuani bi niinni mi guama yantiali ke bi gonbidi. Bi pia i nuni ki naa nua liba, bi pia a tuba moko ki naa gba liba ki taa ki pundi nali dinla. ⁹ DAFIDI moko yedi: bi sajechaani n tua bi po diagu, leni taaluu leni tingbali bonla. ban baa bi biadima panpaani. ¹⁰ Bi nuni n tadigi ki da go nua, bi ciamu n poali ki buani ya yogunu kuli po. ¹¹ Lanwani n yedi: Naani bi tuodi ki baa yoo? yeni ka. Ama bi tingbali teni ke bi nilanba fidi ki baa mi tindima ke lan ya ñundi

bani Isalelenba li mutuoli. ¹² TO, Isalele buolu yaaba tingbali ya cuani a sela n̄anduna kuli po, ke bi gbalima mo teni ke bi nilanba mo baa a sela, laa pia kuli tama bi ya guani U TIENU kani bi baa cuani n̄anduna kuli po ya sela n yaba ki cie. ¹³ Moala n maadi leni yinba bi nilanba kelima n tie U TIENU tondo bi nilanba po; n jigini min pia ya tuonli bi nilanba siiga. ¹⁴ Ke li ya baa tuo min yaa ñundi n buolu yaaba li mutuoli ki nan fidi ki faabi bi siiga bi tianba. ¹⁵ Kelima U TIENU n da den yie Isalele buolu yaaba yeni yaa den teni ke n̄anduna yaaba mangi leni o, O yaa guani ki tuo bipo li baa tua lede? li baa tie nani bi tinkpiba n guani ki baa li miali yeni. ¹⁶ Li bonluonkakpiala ya gagidi ki n̄ani, li jiema moko gagidi ki n̄ani, bu tibu jiinu yaa gagidi ki n̄ani U TIENU po, bu beni moko gagidi ki n̄ani opo. ¹⁷ Ama li ya tie ke i bentiami jia ki ñani, ke fini, yua n tie olife tilanbu yaa benu tugini laa beni kaanu ki baadi olife tinjukaabu yaa jiinu n puuni yaa sinma. ¹⁸ Da kpiagi a yuli ki fali ban den jia ki ñani ya beni. A ya kpiagi a yuli, n̄an bandi ke fini ka tugi u jiinu, ama u jiinu n tugi a. ¹⁹ Lanwani a baa yedi: bi den jia ki ñani i benmoani ki baa tugini mini. ²⁰ Li tie moamoani; bi den jia ki ñani bani kelima bi dandanluoma po, fini mo ye lieni kelima li dandanli yaapo. Lanwani n̄an da kpiagi a yuli, ama n̄an ya jie. ²¹ Kelima U TIENU yaa ki den cedi i benmoani yii n den ye yi kaanceli, O kan cedi fini moko. ²² Lanwani n̄an kpaagi U TIENU n̄anbili leni O mabinli po. O den mabini yaaba n den baa, ki n̄anbi a yaa po. n̄an ya se laa

ɲanbili nni, lani yaaka O baa jia ki ñani a moko. ²³ Li tie yenma bi yaapo moko, bi ya cedi ki naa go suagi liiga bi dandanluoma nni, bi baa guani ki tugini ba bu tinjanbu nni, kelima U TIENU pia u paalu ki baa guani ki tugini ba. ²⁴ LI ya tie ke fini yua n tie olifi tilanbu ya benu den jia ki tugini yaa olife tibu n tie tinjukaabu ki naa tie a yaa buolu kani, lanwani laa pia kuli tama ke bani moko baa fidi ki goa ki tugini bani biba yaa tibu kani nani bu buolu n tie maama. ²⁵ N kpiiba mii bua yaa bondoaginkaala n tie na n ya boani yi, ke yin da nua yi yula ke yi tie yanfodanba. Isalele buolu siiga bi tianba pala juagi ɲali bi nilanba n baa kua U TIENU tindima nni ki pundi ki dagidi cain. ²⁶ Yeni Isalele buolu yaaba kuli ba tindi nani lan diani maama: O faabikoa baa ña Siyono po, ki ñani U TIENU yiema kuli Jakoabo puolinjani pala nni. ²⁷ Lani n baa tie n ɲantaado leni ba min ñani bi tuonbiadi ya yogunu. ²⁸ Yaala n tie o laabaalinjamo maama po, bi tie U TIENU yibalinba yinba bi nilanba ya ɲamu po. Ama U TIENU gandima po, bi tie U TIENU buakaaba kelima bi yaajanba po. ²⁹ Kelima U TIENU paabu leni o yiinu naa pia lebidima. ³⁰ Yaa yogunu n pendi yinba bi nilanba den yie ki naa tiendi U TIENU n bili yaala. Ama moala Isalele buolu yaaba yaa yiema po, yi baa ke O gbadi yipo mi niñima. ³¹ Li go tie yeni, Isalele buolu yaaba yie ki naa tiendi U TIENU n bili yaala ke bani moko n baa U TIENU n gbadi bipo mi niñima nani wan gbadi yi mo yaapo mi niñima maama. ³² Kelima U TIENU luoni bi nisaaliba kuli bi yiema nni ki baa yuandi ki gbadi bikuli po mi niñima.

³³ U TIENU ŋalimani, O yanfuoma leni O banma yaba ki ñua ki pendi bi nisaaliba bandima kuli. O yanjaga pendi bi nisaaliba n fidi ki kpaagi yaala. Baa fidi ki bandi yaala yaapo ke O tieni wan tiendi yaala. ³⁴ ŋmee n bandi O DIEDO yankpaagili, bi ŋmee n tua O tundikoa. ³⁵ ŋmee n den kpa cili ki puni U TIENU bu paabu, ke wani U TIENU mo baa guani o tiladi? ³⁶ Li bonla kuli ñani O yaa kani, wani n kubi likuli, likuli mo ye O yaa po. WANI n yaa baadi ti kpiagidi ŋali ya yogunu kuli. Amina!

Dianciamou 12

¹ Lani yaapo n kpiiba n mia yi ki go tundi yi kelima U TIENU niñingbadima yaa po, ke yin pa yi yula U TIENU nani ya padili n fo ki gagidi ki mani O po. Lani n tie lan pundi yin ya kpiagidi O maama. ² Da taa mani leni ŋanduna ne niinni yaaba, ama yi yantiana pandima n teni yin lebidi ki gagidi ki bandi U TIENU yanbuama lani n tie yaala n ŋani, ki mani O po ki dagidi cain. ³ L eni min baa yaa ŋanbili paabu yaa po, n yedi yi kuli yendo_yendo yin da nua yi yula ke yi cie yin tie maama yin ya ŋua li yumiinli ki cuo ki dagini nani U TIENU n biigi ki puni yua kuli ya dandanli banlu. ⁴ Kelima nani tin pia yi gbananbuoli ke yi yaba gbananyendi nni maama ke yi gbananbuoli yeni ki taa tuona, ⁵ li go tie yeni leni tinba yaaba n ye kilisiti nni. Ba ke ti yaba tikuli tie gbananyendi ki tuugi leni tiyaba nani i gbananbuoli n tuugi leni i yi maama. ⁶ Ama tin pia ya paabu ki ta taa nani U TIENU n puni yua kuli li ŋanbili maama. Lani wani yua n pia

sawalimaama paabu wan ya wangi ma ke li nua leni li dandanli. ⁷Yua n pia o lieba todima paabu mo wan ya todi leni yantiayenli, yua n pia mi bangima paabu mo wan ya bangima. ⁸Yua mo n pia ki ya paagidi o lieba pala ya paabu, wan ya paagidi bi pala yua n pia ki ya puuni yaaba n luo bu paabu mo, wan ya puuni ba leni ti bulicindi. Yua n baa mi gobidima ya paabu mo wan ya gobidi leni li yankuali. Yua mo n baa mi niñingbadima ya paabu, wan ya pia li pamanli lipo. ⁹Yin da bua yi lieba mo leni pala lie. Yin ya nani mani yaala n bia, ki ya kubi yaala n nani ke li pa. ¹⁰Yin ya bua mani yi yaba nani yaaba n kpi yeni. Ya jigini mani yi yaba. ¹¹Ya tuuni mani leni li yankuali ki da pia yi kpadije, yi pala n ya tuoni yi tuonli po kelima yi tuuni O DIEDO po. ¹²Yin ya mangidi yi pala yi suginma nni yin ya pia li juunli o fala nni. ki ya se yi jaandi nni ke li pa. ¹³Yin todi mani bi nigagidiñanba leni ban luo yaala ki ya gani bi canba cangu bohanla. ¹⁴Ya gaali ti mani yaaba n wangi yi fala po, gaali ba mani ki da soli ba. ¹⁵Yin mangi mani yi pala leni yaaba n pia li pamanli, ki go buudi leni yaaba n buudi. ¹⁶yin ya pia mani yantiayenli leni yi yaba yin da bua ki ya tie niciama yin da fiini yi yula ama yin cedi li yumiinli n diedi yi. Da nua mani yi yula ke yi tie yanfodanba. ¹⁷Yin da guani o ba mi biadima kelima wan tieni ya biadima po. Ya lingi mani yaala n nani bi niba kuli nintuali. ¹⁸Yin moandi mani yin fidi maama kuli kr li ya nua yinba, yin ya ye leni mi yanduanma leni bi niba kuli. ¹⁹N kpiiba da tuu mani i biadipanpaani

yi yula po. Ama yin cedi mani U TIENU pabienli daali n cua kelima li diani: Mini n tie O pantuulo mini n baa tuu i biadipanpaani O DIEDO nyedi. ²⁰ Mi koma ya pia a yibali ŋan pa o wan je, u ñuñuulu ya pia o ŋan pa o wan ño. Kelima a ya tieni yeni a dogin o yuli po a fantankuanmoana. ²¹ ŋan da tuo ke mi biadima n paadi a ama han paadi mi biadima kelima mi ŋanma tienma po.

Dianciamou 13

¹ Nilo kuli n tuo ki miini o yuli mi diema bali danba n bili ya balimaama kani, kelima bali kuli ki ye kaa ñani U TIENU kani U TIENU n dini ya bali danba n ye kuli. ² LANI yaa po yua n yie li bali danba maama yie U TIENU ñoabonli, yaaba n yie ma baa cuani bi yula po u cuonu. ³ Yua n tieni yaala n ŋani kan ya jie mi diema balidanba, se yua n tiendi yaala n bia. A bua ki da jie li balidaano bi? ya tiendi yaala n tiegi, yeni o baa pagi a. ⁴ Kelima o tie U TIENU naacemo yua n tuuni o ŋamu po ama a tiendi yaala n bia ŋan ya jie, kelima wan bali ki juguisiega yeni laa tie fanma fanma po ka. O tie U TIENU naacemo ki ba teni yaaba n tieni mi biadima ki fiini U TIENU pali n baa bi biadima panpaani. ⁵ Lani wani li ŋani yin tuo ki miini yi yula laa tie kelima bi baa fidi ki cuo yi bebe ka, ama yi pala siedi moko yaa po. ⁶ Li tie lani yaa po yo ke yi pa ti lubidi. Mi diema bali danba tie U TIENU naacenba laa tuonli po. ⁷ Lani wani yin teni yua kuli wan die yaala. Li ya tie o lubigaalo yin pa ti lubidi, li ya tie li bancanli danba, yin pa ba li bancanli. Yua n pundi ki baa li fangili yin fangi o. Yua n pundi ki

baa ti jigidi yin jigini o. ⁸ Yin da pia panli oba kuli po, li yaa tie ya panli n tie yin ya bua yi yaba yaa ka. Yua n bua o lielo kubi U TIENU balimaama n bili yaala cain. ⁹ Kelima uU TIENU mabilikaama yaama n yedi: ñan da conbi, ñan da kpa o nilo, ñan da su, ñan da tieni mi siedifaama, ñan da pia li nunponbiadili leni ya mabilikaama n sieni kuli, taani ya mabilikayenma n tie na ya niinni: ñan bua a nisaalilielo nani ñan bua a yuli maama. ¹⁰ Yua n bua o nisaalilielo kan tieni o yaala n bia, mi buama tie balimaama kuli ya tienma. ¹¹ Yin ya tiendi mani yeni ki cie kelima yi bani tin ye ya yogunu li tie tin ji baa fundi ti guama nni ya yogunu, kelima mi tindima yogunu nagini moala ki cie tin den daani ya yogunu. ¹² Ku ñiagu bii ke li waagi li daali nagini. Tin landi mani lio biigili ya tuobiada ki nan la mi yenma yaa tuonjama nani ti toatiadi yeni. ¹³ Tin ya cuoni leni mi teginma nani u yensiinu yeni, ki da tuo mi jiema n diedi ti yantiana ki foagidi leni li dañoli, mi conconma, ti cagindi, mi niama leni li nunponli. ¹⁴ Yin la mani O DIEDO JESU KILISITI ya tagu, ki da cedi yi gbanandi bonbuakaala n dadi yi.

Dianciamou 14

¹ Ya gaani mani yaaba n tadi cangu bohanla li dandanli nni ki da nia leni o wan tama yaala po. ² One tama ke o pia u sanu ki ya di li bonla kuli, yua n tadi mo ñmani ti kpinfaadi bebe. ³ Yua n di libonla kuli n da fali yau n kaa di jetianma, yua n kaa di jetianma mo n da jia ti buudi leni yua n di li bonla kuli yeni kelima U TIENU tuo o. ⁴ A tie ñmee? fini yua n ja ti buudi leni nitoa naacemo?

o ya se bonjanla leni o ya baa, laa bonla tie o canbaa maama. Ama o baa se kelima O DIEDO pia u paalu ki ba kubi o. ⁵ One nua ke daali ba cie li yali, one mo nua ke a dana kuli tie yenma. Nilo kuli kpaagi ki bandi cain wan daani yaala. ⁶ Yua n sua ke daali ba gagidi ki cie li yali tieni yeni ki baa kpiagidi O Diedo. Yua n di lan tie ya jiema kuli di ki baa kpiagidi O Diedo, kelima o tuondi U TIENU o jiema po. Yua n kaa di jetianma moko tieni yeni ki baa kpiagidi O Diedo ki tuondi U TIENU. ⁷ Oba kuli ki ye o yuceli po, oba kuli mo kan kpe o yuceli po. ⁸ Kelima ti ya ye ti ye O Diedo po, ti ya kpe mo ti kpe O Diedo po. Lani wani ti ya ye leni ti ya kpe kuli, ti tie O Diedo yaaba. ⁹ Kelima Kilisiti den kpe ki go fii ki fo ki baa tie yaaba n kpe leni yaaba n fo kuli yaa Diedo. ¹⁰ Lani wani fini, be yaa po ke a ja leni a lielo ti buudi? Be yaapo ke a fali a kpiilo? Ti kuli ba sedi U TIENU bujiali kaanu kani. ¹¹ Kelima lio diani: O Diedo yedi: N ye ki fo, dunli kuli baa gbaani n nintuali, lanbu kuli baa kpiagi U TIENU. ¹² Lani wani ti siiga yua kuli baa togidi U TIENU wan den tieni yaala kuli. ¹³ Tin da go jia ti buudi leni tiyaba abada; ama yin jagi mani ki bili ke yi kan tieni yaala n ba tua yi kpiilo po tantuudikaali bi tingbali bonla. ¹⁴ N bani ki daani cain O Diedo JESU nni ke liba kuli ki joagini li yuli po. Ama o nilo ya nua ke bonla joagini, li joagini laa nilo yaa po. ¹⁵ n̄an di ya jiema ya yagini a kpiilo yama, n̄aa go tuuni leni mi buama. Da tuo a kpiilo Kilisiti n kpe yua yaa po n bodi kelima n̄an di ya jiema po. ¹⁶ Da tuo mani ke yaala n n̄ani yi po n pa bi niba u sanu ban sugi

la. ¹⁷ Kelima U TIENU diema naa tie mi jiema leni li bonñokaali bebe ka. Ama mi teginma, mi yanduanma leni li pamanli U TIENU fuoma yua n teni ke ti pia yaala. ¹⁸ Yua n tuuni Kilisiti po yeni, U TIENU pali baa mani leni o, bi nisaaliba mo baa saa o po i moamoani. ¹⁹ Lani wani tin ya lingi yaala n baa cuani mi yanduanma leni mi taanyenma leni tiyaba. ²⁰ Mi jiema po ñan da bolini U TIENU tuonli. Moamoani mi jiema kuli ñani, ama o nilo ya dini ya jiema n ba tua o kpiilo po tantuudikaali o pia li po i tagili. ²¹ Li ñani ñan cedi ki da ñmani nandi, ki da ño duven mo, ki da tieni yaala n sieni ki baa tua a kpiilo po tingbali bonla. ²² ñan pia ya dandanli, kubi li a yuli poU TIENU nintuali. Li pamanli ye leni yua n ki buni ki cuo o yuli wan saa yaala po i moamoani nni. ²³ Ama yua ya yama n lengidi wan di yaala po pia u cuonu li po, kelima waa tieni nani o dandanli n waani o maama. Yaala n kaa ñua li dandanli kuli tie tuombiadi.

Dianciamou 15

¹ Tinba yaaba n pa U TIENU sanñoadima nni n juuni leni yaaba n tadi lienni, ki ya todi ba bi tadingu nni, ki da lingi yaala n mani ti yucela po. ² Ti siiga yua kuli n ya tiendi yaala n ba mani o nisaalilielo po, ki tiendi o po yaala n ba toi o wan suagi liiga U TIENU sanñoadima nni. ³ elima baa Kilis ⁴ iti naa den lingi yaala n mani o, ama nani lan diani maama: Ban den sugidi a ya sugidi baa mini ya yuli po. To yaala n den kpa diani kuli den diani ke lan bangi ti, ke i diani n puuni ya juunli leni ya baagiyaa po, tin fidi ki

baa mi suginma. ⁵ U TIENU yua n tie li juunli leni i baagi daano n teni yin ya pia yantiayenli leni yi yaba nani JESU Kilisiti n bua maama. ⁶ Ke yin taani yantiayenli leni ñoayenbu ki ya kpiagidi ti Diedo JESU Kilisiti TIENU leni o BAA. ⁷ YIN ya gaani mani bi canba cangu nani Kilisiti n den gaa yi maama U TIENU ya kpiagidi po. ⁸ N waani yi ke Kilisiti den tua a jifola naacemo ki ba doagidi ke U TIENU tie dugikoa ki teni ba U TIENU n den niani bi baanba ya ñoanianu; ⁹ nani bi nilanba moko n kpiagidi U TIENU O niñingbadima po, nani lan diani maama: Li tie lani yaa poke n baa pagi a i nilanbuoli siiga, n baa yiini ki kpiagi a yeli. ¹⁰ Li go yedi: yinba i nilanbuoli, taani mani ki ya mangidi yi pala leni O nibuolu. ¹¹ Li go yedi: Pagi mani O Diedo, yinba i nilanbuoli kuli, kpiagi O mani, yinba i nibuoli kuli. ¹² Esayi moko yedi: li benkpeli ba pudi Isayi jiinu nni, yua n ba fii ki diedi i nibuoli kuli; i nibuoli ba bili bi suginma O ya kani. ¹³ Misuginma TIENU n gbieni yi pala leni li papaali leni mi yanduanma li dandanli nni. UTIENU fuoma yua paaciamu n teni yin ya pia mi suginma ki pugidi pugidi. ¹⁴ Y aala n nua yi ya po n kpiiba, mini n ba n bani cain ke yi gbie leni li ñanbili ki go bani yin baa tiendi yaala kuli ki fidi ki tundi yi yaba ¹⁵ Ba yeni, n diani yi po bonyenla yenla leni li papaali, ki bua ki tiadi yi yin bani yaala kelima U TIENU n puni nni yaa ñanbili yaa po, ¹⁶ ki teni ke n tua JESU kilisiti naacemo bi nilanba siiga; n tuuni ya tuonli n gagidi ki wangi ba U TIENU labalinamo ke bani bi nilanba n tua nani U TIENU n ba tuo ya padili ke li mani o po

yeni, U TIENU fuoma yua n gagidiyaala wani U TIENU po. ¹⁷ Lani wani n ba fidi ki kpiagi n yuli JESU Kilisiti nni kelima n tuuni U TIENU po. ¹⁸ N kan tuo ki maadi matoama kuli kali Kilisiti n den taa nni ke min ya gobidi bi nilanba ban tuo ki noadi U TIENU kelima n maama leni n tuona po. ¹⁹ N den baa U TIENU fuoma yua paalu ki tieni bi siiga sinankeninba leni mi bancianma. N den cili ki wangi Kilisiti laabaalinamo Jelusalema, ki yuandi ki wngi li maama i kaani kuli hali ki ban pundi Itili diema. ²⁰ N den bua ki tieni bonyenla, lani n tie ki ya wangi Kilisiti laabaalinamo yaaba n daa kpa gbadi o, ke min da nuani nitoa tanpuuli po. Nani lan diani maama: ²¹ Ban ki den kpa waani yaaba O maama fuuli, bani n baa le, bani yaaba n ki den kpa gbadi O maama ba bandima. ²² Lani n den yiedi n po yaa yogini n yaba ke n daa cua yi kani. ²³ Ama moala, mii go pia tuonsoankaanu ya dogi n lindi ne kuli nni, bina boncianla n pia li yankuali ki ba cua yi kani, n ya caa Espagne. ²⁴ N sugini ke n ya ba pendi min la yi, n ya mangi n pali leni yi dana ba, n sugini ke yi ba ciani nni min gedi lipo. ²⁵ Moala n caa jelusalema bi nigagidinamba ya todima po. ²⁶ Kelima Maseduani leni Akayi diema yaaba bua ki taani mi todima, ki soani bi nigagidinamba siiga yaaba n tie luoda ki ye jelusalema po. ²⁷ Bi den tieni yeni bi yama po, li pundi ban tieni yeni moko kelima bani bi nilanba ya dn taani leni jufinba ki boagidi U TIENU sela, li pundi bi nilanba n boagidi bi yema bonbakaala leni jufinba. ²⁸ N ya caa ba laa tondu, ki teni ba ban taani bipo yaa paabu ki dudi, n baa tagi yi

kani ki gedi Espagne diema. ²⁹ N bani ke nyaa kpendi yi kani, n baa gedi ki gbie leni kilisiti yeli ³⁰ N kpiiba n mia yi kelima ti DIEDO JESU Kilisiti yaa po leni U TIENU fuoma ya buama yaa po, ke yin taani leni nni min moa ya muali nni, ki ya jaandi U TIENU ki miadi O leni li yankuali, ³¹ ke mikn faabi leni yaaba n ye Jude diema po ki naa tuo ki daani. N go mia yi yin yaa miadi ke min baa ki gedini ya todima Jelusalema po, baa mangi bi nigagidiŋanba li po. ³² Lani wani, U TIENU yaa bua, n baa pundi yi kani leni li pamanli ki go baa yi siiga fuodima. ³³ Mi yanduanma TIENU n ya ye leni yi kuli! AMINA!

Dianciamou 16

¹ N bua ki waani yi ke ti kpiilo Fobe, Kilisiti n yini yaaba Sankele dogu nni todikoa tie yin ba fidi ki dugi yua ya po. ² Yin gaa o cangu O Diedo nni nani lan pundi bi nigagidiŋanba n ya tiendi maama, ki todi leni wan ba bua yi todima ya banlu kuli, kelima wanim o ba todi niba boncianla leni mini moko. ³ Yin fuondi mani Pilisila leni Akilasa, yaaba n tie n tuonsoanlieba JESU Kilisiti tuonli nni. ⁴ Yaaba n den luni bi yula ki gaa n miali, laa tie mini bebe ka tuondi yi li po, Kilisiti n yini ya nitaanli bi nilanba siiga kuli tuondiba li po. ⁵ Yin fuondi mani Kilisiti nitaanli yali n ye bi diegu nni. Yin fuondi mani n buado Epayimeta yaaba n den kpa daani JESU Asi diema nni. ⁶ Yin fuondi mani Maliyama yua n den soani ki todi boncianla. ⁷ Yin fuondi mani n kpiiba Andonikusa leni Juniasa mini leni yaaba n den taani ki ye li kpaadidieli nni. Jesu

tondiba siiga bi tie ban jigini yaba po boncianla. Bi den daani Kilisiti ki ŋa nni. ⁸ Yin fuondi mani Anpiliatusa wani yua n tie n buado o DIEDO nni. ⁹ Yin fuondi mani Ulibana ti tuonsoanlielo Kilisiti nni, leni n buado Sitakisa. ¹⁰ Yin fuondi mani Apelesa wani yua n doagidi ke o se Kilisiti nni ke li pa. yin fuondi mani Alisitobula diegu yaaba. ¹¹ Yin fuondi mani n kpiilo Olodieno. Yin fuondi mani Nasisa diegu yaaba, yaaba n tie O Diedo yaaba. ¹² Yin fuondi mani Tilifena leni Tilifosa, ya puoba n tuuni o Diedo tuonli boncianla. Yin fuondi mani Pesida ti danlibuado yua n soani o DIEDO tuonli ŋali boncianla. ¹³ Yin fuondi mani Lufusa o DIEDO n gandi yua, leni o NAA yua n tie n moko ya NAA. ¹⁴ Yin fuondi mani Asinkilita, Filego, Emesa, Patilobasa, Emasa leni ti kpiiba yaaba n ye leni ba. ¹⁵ Yin fuondi mani Filologo leni Julia, Nela leni o nataanpuoga Olimpa leniya nigagidinjanba n ye leni ba kuli. ¹⁶ Yin fuondi mani yi yaba ki gobini yi yaba leni mi buama. Kilisiti n yini ya nitaana kuli fuondi yi. ¹⁷ N kpiiba n tundi yi ke yin fangi mani yi uyla leni yaaba n fiindi mi paadima ki go ki go tie tingbali bonla bonla yi siiga, ki naa ŋua yin den baa ya banginma, yin foagidi mani leni ba mani. ¹⁸ Kelima laa nibuolu naa tuuni ti Diedo Kilisiti po ka, bi tuuni bi tugidi po yo. Bi maadi mi madingima leni mi mamanma ki boandi yaaba n ki fani. ¹⁹ Ama yinba wani bi niba kuli bandi yi tuoma, lani ya po n mangi n pali yi po, n bua yin ya fani yaala n ŋani tienma po, ki da pia tagili ba kuli yaala n bia ya tienma nni. ²⁰ Li kan waagi ke mi yanduanma TIENU ba paadi sutaani ki madi

o yi taana tiipo. O Diedo JESU ŋanbili n ya ye leni yi. ²¹ N tuonsoanlielo Timote fuondi yi. N kpiiba Lusiyusa, Jasomo leni Sosipateli moko fuondi yi. ²² Mini Tetiyusa yua n diani li naa tili o Diedo nni mo fuondi yi. ²³ Min cani yua gayusa Kilisiti n yini yaaba n taagi yua yaa diegu nni fuondi yi. Elasita, yua n kubi u naa dogu ligituonli fuondi yi, wani leni ti kpiilo Kalitusa kuli. ²⁴ Ti Diedo JESU Kilisiti ŋanbili n ya ye leni yi kuli. AMINA! ²⁵ Tin ya kpiagidi mani U TIENU yua n ba fidi ki teni yin ya se ke li pa O sanŋoadima nni nani min wangi ya laabaalinjamo, ki wangi JESU Kilisiti maama n yedi yaala. N wangi nani U TIENU bondoaginkaala yaala n den duagi ŋasiili nni hali yogu n doagidi maama moala. ²⁶ U TIENU yua n ye yogunu kuli ñani O ñoabonli ki yedi ke O bondoaginkaala n doagidi i nibuoli kuli po kelima O sawalipuaba n diani ya tila ya po. U TIENU tieni yenì ki bua i nibuoli kuli n tuo li dandanli. ²⁷ U TIENU bebe n die mi yanfuoma ti kpiagidi Jesu Kilisiti nni ya yogunu ki tuu ya yogunu kuli. AMINA!

Bible Gourma
The New Testament in the Gourmanchéma language
of Burkina Faso, Niger, Benin, and Togo
Le Nouveau Testament en langue Gourmanchéma du
Burkina Faso, du Niger, du Bénin et du Togo

copyright © 2020 Door 43 world-wide mission community

Language: Gourma (Gourmanchéma)

Dialect: Central

Translation by: Door 43 world-wide mission community

Contributor: Gourmanchema, Wilson, gux4-ner, Jean Sandamba, Ouoba K. David, Parfait-Ayanou

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2022-06-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 13 Jul 2024 from source files dated 31 Aug 2023

1168f00b-eabf-5a7b-9fed-4d2120867558